

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екскурсологія

галузь знань 24 Сфера обслуговування
спеціальності 242 «Туризм»

факультет туризму та факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки,
післядипломної та заочної освіти

рівень освіти: Магістр

спеціалізація: Туризмознавство

Робоча програма з дисципліни «екскурсологія» для студентів спеціалізації туризмознавство спеціальності 242 Туризм

IX-X с. (денна форма навчання), XI-XIII с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к.е.н. Феленчак Ю. Б.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спортивного туризму

Протокол від “31” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри спортивного туризму

(підпис)

(Кухтій А.О.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 2018 рік

© _____, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2		Дисципліна спеціалізації Екскурсологія	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>242 Туризм</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		9-10-й	11-12-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: магістр	30 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	14 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		30 год.	60 год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Екскурсологія» є формування у магістрантів фундаментальних знань, вмінь та навичок стосовно підготовки кваліфікованих фахівців-туризмознавців, що базуються на сучасних досягненнях провідних вітчизняних і іноземних вчених та світової практики .

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні поняття, особливості, функції екскурсології; основні етапи розвитку екскурсійної справи в Україні; загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності та напрямки вдосконалення екскурсійної методики; загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності.

вміти: застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних прикладних завдань; проектувати процеси обслуговування туристів за окремими етапами надання послуги; управляти асортиментом екскурсійного продукту з урахуванням диференційованого підходу до обслуговування різних категорій споживачів.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.

Тема 1. Поняття про екскурсологію. Об'єкт, предмет та завдання екскурсології.

Екскурсологія як туризмологічна наука. Об'єкт, предмет та завдання екскурсології. Функції екскурсології.

Тема 2. Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні.

Праобраз туризму в мандрівках давнини (IX-XIX ст.). Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи (кінець XIX-початок XX ст.). Створення централізованої системи управління туризмом. Відновлення і розвиток екскурсійної справи в повоєнній радянській Україні (50-80-ті роки XX ст.). Екскурсійна справа на сучасному етапі.

Тема 3. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.

Сутність і завдання екскурсійної теорії. Сутність і завдання екскурсійної методики. Специфіка екскурсійного методу пізнання. Напрямки вдосконалення екскурсійної методики.

Тема 4. Методична робота екскурсійних установ.

Взаємодія складових у системі методичної роботи екскурсійних установ. Завдання роботи методичного кабінету. Організація роботи методичного

відділу. Діяльність методичних секцій екскурсоводів. Інші форми методичної роботи з екскурсоводами.

Тема 5. Диференційований підхід до просування і збуту екскурсійного продукту та екскурсійного обслуговування.

Сутність диференційованого підходу. Застосування диференційованого підходу у сфері обслуговування. Системний підхід до екскурсійного обслуговування різних категорій екскурсантів.

Тема 6. Ціна та ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні

Особливості ціноутворення в сфері послуг. Фактори ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні. Формування ціни на екскурсію.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні.

Тема 7. Управління екскурсійною справою.

Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування. Управління асортиментом екскурсійного продукту.

Тема 8. Інструменти сучасного менеджменту екскурсійної діяльності.

Вдосконалення екскурсійної діяльності в контексті Державної програми розвитку туризму в Україні. Модель управління екскурсійною діяльністю на національному рівні.

Тема 9. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні.

Основи правового регулювання екскурсійної діяльності. Загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності.

Тема 10. Правовий статус екскурсанта.

Права та обов'язки як екскурсантів. Класифікація факторів ризику при здійсненні туристично-екскурсійного обслуговування. Страхування та медична допомога.

Тема 11. Організаційно-правові основи діяльності екскурсійних установ.

Основи правового регулювання екскурсійної діяльності. Організація підприємництва у сфері надання екскурсійних послуг. Напрямки функціонування підприємств з організації екскурсійного обслуговування.

Тема 12. Міжнародні правові акти з регулювання екскурсійної діяльності.

Загальні положення законодавства України щодо екскурсійної діяльності.
Міжнародні правові акти щодо регулювання екскурсійної діяльності в Україні та світі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	с.р.		л	С	П	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності												
Тема 1. Поняття про екскурсіологію. Об'єкт, предмет та завдання екскурсіології	8	2	2		-	4	8	2		-	-	6
Тема 2. Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні	10	4	4	-	-	2	10		2	-	-	8
Тема 3. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності	8	4	2			2	6	2				4
Тема 4. Методична робота екскурсійних установ	8	2	2			4	6		2			4
Тема 5. Диференційований підхід до просування і збуту екскурсійного продукту та екскурсійного обслуговування	6	2	2			2	6	2				4

Тема 6. Ціна та ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні	6	2	2			2	6		2			4
Контрольна робота за модулем 1	2		2				6		2			4
Разом за змістовим модулем 1	48	16	16	-	-	16	48	6	8	-	-	34
Змістовий модуль 2. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні												
Тема 7. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах	20	2	2	-	-	2	6	2		-	-	4
Тема 8. Інструменти сучасного менеджменту екскурсійної діяльності.		2	2			2	6	2				4
Тема 9. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні	20	4	2		-	2	8	2	2	-	-	4
Тема 10. Правовий статус екскурсанта		2	2			2	6	2				4
Тема 11. Організаційно-правові основи діяльності екскурсійних установ		2	2			2	6	2				4
Тема 12. Міжнародні правові акти з регулювання екскурсійної діяльності		2	2			2	6		2			4
Контрольна робота за модулем 2			2			2	4		2			2

Разом за змістовим модулем 2	42	14	14	-	-	14	42	10	6	-	-	26
Разом	90	30	30		-	30	90	16	14		-	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1	Тема 1. Завдання екскурсології на сучасному етапі розвитку суспільства	2	-
2	Тема 2. Становлення і розвиток екскурсології в пострадянський період	2	-
3	Тема 3. Екскурсійна справа в Україні на сучасному етапі	2	2
4	Тема 4. Системна взаємодія елементів і компонентів екскурсійного процесу	2	2
5	Тема 5. Маркетинговий аналіз середовища екскурсійної діяльності	2	-
6	Тема 6. Ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні. Формування ціни на екскурсію	2	2
7	Тема 7. Методична робота екскурсійних установ як складова маркетингової діяльності	2	
8	Контрольне заняття за Модулем 1	2	2
Модуль 2			
9	Тема 8. Маркетинговий комплекс у сфері послуг	2	-
10	Тема 9. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування	2	-
11	Тема 10. Напрямки функціонування підприємств з організації екскурсійного обслуговування	2	2
12	Тема 11. Правовий статус екскурсанта. Страхування та медична допомога	2	-
13	Тема 12. Загальні положення законодавства України	2	-

	щодо екскурсійної діяльності.		
14	Тема 13. Міжнародні правові акти щодо регулювання екскурсійної діяльності в Україні та світі.	2	2
15	Контрольне заняття за Модулем 2	2	2
	Разом	30	14

6. Теми практичних занять

не передбачено

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття про екскурсологію. Об'єкт, предмет та завдання екскурсології. Конспекти самопідготовки.	4	6
2	Тема 2. Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні. Конспекти самопідготовки.	2	8
3	Тема 3. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності. Конспекти самопідготовки.	2	4
4	Тема 4. Методична робота екскурсійних установ. Конспект самопідготовки.	4	4
5	Тема 5. Диференційований підхід до просування і збуту екскурсійного продукту та екскурсійного обслуговування. Конспекти самопідготовки.	2	4
9	Тема 6. Ціна та ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні. Конспекти самопідготовки.	2	4
10	Підготовка до контрольної роботи за модулем 1	-	4
11	Тема 7. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах. Конспекти самопідготовки.	2	4

11	Тема 8. Інструменти сучасного менеджменту екскурсійної діяльності. Конспекти самопідготовки.	2	4
12	Тема 9. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні. Конспекти самопідготовки.	2	4
13	Тема 10. Правовий статус екскурсанта	2	4
14	Тема 11. Організаційно-правові основи діяльності екскурсійних установ	2	4
15	Тема 12. Міжнародні правові акти з регулювання екскурсійної діяльності	2	4
16	Підготовка до контрольної роботи за модулем 1	2	2
	Разом	30	60

8. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

1. Матеріали самопідготовки;
2. контрольні роботи;
3. реферат за обраною темою:
 - Об'єкт, предмет та завдання екскурсології.
 - Функції екскурсології.
 - Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні.
 - Екскурсійна справа на сучасному етапі.
 - Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності..
 - Специфіка екскурсійного методу пізнання.
 - Напрямки вдосконалення екскурсійної методики.
 - Екскурсія як педагогічний процес.
 - Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні.
 - Державне регулювання туристичної діяльності в Україні.
 - Загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності.
 - Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах.
 - Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування.
 - Управління асортиментом екскурсійного продукту.
 - Інструменти сучасного менеджменту екскурсійної діяльності.
 - Вдосконалення екскурсійної діяльності в контексті Державної програми розвитку туризму в Україні.

- Модель управління екскурсійною діяльністю на національному рівні.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та модульних занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань семінарських занять.
- Виконання контрольних (модульних) робіт.

Підсумковий контроль – іспит (X семестр – денна форма; XII семестр – заочна форма навчання).

10. Екзаменаційні вимоги

1. Екскурсологія як туризмологічна наука.
2. Об'єкт, предмет та завдання екскурсології.
3. Функції екскурсології.
4. Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні.
5. Праобраз туризму в мандрівках давнини (IX-XIX ст.).
6. Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи (кінець XIX-початок XX ст.).
7. Створення централізованої системи управління туризмом.
8. Відновлення і розвиток екскурсійної справи в повоєнній радянській Україні (50-80-ті роки XX ст.).
9. Екскурсійна справа на сучасному етапі.
10. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.
11. Сутність і завдання екскурсійної теорії.
12. Сутність і завдання екскурсійної методики.
13. Специфіка екскурсійного методу пізнання.
14. Напрямки вдосконалення екскурсійної методики.
15. Екскурсія як педагогічний процес.
16. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні.
17. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні.
18. Основи правового регулювання екскурсійної діяльності.
19. Загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності.
20. Управління екскурсійною справою.
21. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах.
22. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування.

- 23.Управління асортиментом екскурсійного продукту.
- 24.Інструменти сучасного менеджменту екскурсійної діяльності.
- 25.Вдосконалення екскурсійної діяльності в контексті Державної програми розвитку туризму в Україні.
26. Модель управління екскурсійною діяльністю на національному рівні.
- 27.Загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності.
- 28.Правовий статус екскурсанта.
- 29.Права та обов'язки екскурсантів.
- 30.Класифікація факторів ризику при здійсненні туристично-екскурсійного обслуговування.
- 31.Страховання та медична допомога.
- 32.Організаційно-правові основи діяльності екскурсійних установ.
- 33.Основи правового регулювання екскурсійної діяльності.
- 34.Організація підприємництва у сфері надання екскурсійних послуг
- 35.Напрямки функціонування підприємств з організації екскурсійного обслуговування.
36. Міжнародні правові акти з регулювання екскурсійної діяльності.
- 37.Загальні положення законодавства України щодо екскурсійної діяльності.
- 38.Міжнародні правові акти щодо регулювання екскурсійної діяльності в Україні та світі.
- 39.Взаємодія складових у системі методичної роботи екскурсійних установ.
- 40.Завдання роботи методичного кабінету.
- 41.Організація роботи методичного відділу.
- 42.Діяльність методичних секцій екскурсіводів. Інші форми методичної роботи з екскурсіводами.
- 43.Диференційований підхід до просування і збуту екскурсійного продукту та екскурсійного обслуговування.
- 44.Сутність диференційованого підходу.
- 45.Застосування диференційованого підходу у сфері обслуговування.
- 46.Системний підхід до екскурсійного обслуговування різних категорій екскурсантів.
- 47.Ціна та ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні
- 48.Фактори ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні.
- 49.Особливості ціноутворення в сфері послуг.
- 50.Формування ціни на екскурсію.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма навчання	Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2						Підсумковий тест (іспит)	Сума	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
Денна	5	6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6	6	50	100
(усього балів)															

Опитування на семінарах	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4
Конспекти самопідготовки	0-1	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-1	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Практичні роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Контрольні роботи	0-15					0-15						
Заочна	5	6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6
(усього балів)												
Опитування на семінарах	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4	0-4
Конспекти самопідготовки	0-1	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-1	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Практичні роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Контрольні роботи	0-15					0-15						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Змістовний модуль 1. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.

Теми та зміст семінарських занять

Тема 1. (заняття 1-2) . Завдання екскурсіології на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 2. Становлення і розвиток екскурсіології в пострадянський період.

Тема 3. Екскурсійна справа в Україні на сучасному етапі.

Тема 4. Системна взаємодія елементів і компонентів екскурсійного процесу.

Тема 5. Маркетинговий аналіз середовища екскурсійної діяльності.

Тема 6. Ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні. Формування ціни на екскурсію.

Тема 7. Методична робота екскурсійних установ як складова маркетингової діяльності.

Змістовний модуль 2. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні.

Тема 8. Маркетинговий комплекс у сфері послуг.

Тема 9. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування.

Тема 10. Напрямки функціонування підприємств з організації екскурсійного обслуговування.

Тема 11. Правовий статус екскурсанта. Страхування та медична допомога.

Тема 12. Загальні положення законодавства України щодо екскурсійної діяльності.

Тема 13. Міжнародні правові акти щодо регулювання екскурсійної діяльності в Україні та світі.

13. Рекомендована література

Основна

1. В.В.Абрамов, М.М.Покогодна. Проблеми удосконалення системи підготовки і менеджменту персоналу екскурсійної сфери туристської галузі України – // Коммунальное хозяйство городов. Научно-технический

- сборник. Вып. 75. Сер.: Экономические науки. – К.: «Техніка», 2007. – С. 203-211. – http://tourlib.net/statti_ukr/abramov.htm
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство. – К., 2007. – 464 с.
 3. Верес К. О. Інноваційні технології в екскурсійному супроводі / К. О. Верес // Сборник научных трудов SWorld. – 2014. – Вып. 2, Т. 34. - С. 29-34.
 4. Дьякова Р.А., Емельянов Б.В., Пасечный П.С. Основы экскурсоведения. – Просвещение, 1985. – 255 с.
 5. Емельянов Б.В. Организация экскурсионной работы. – М., 1984.
 6. Емельянов Б. В. Профессиональное мастерство экскурсовода.: учеб.пособ. – М., 1986
Емельянов Б. В.Экскурсоведение : учебное пособие. - М., 2007. – 216 с.
 7. Історія екскурсійної діяльності в Україні: навчальний посібник для вузів - К., 2009.
 8. Казарина М.А., Курлат Ф.Л. Экскурсионная работа на современном этапе.– М., 1973.
 9. Квартальнов В.А., Сенин В.С. Организация туристско-экскурсионного обслуживания. – М., 1987.
 10. Каролоп О.О. Організація екскурсійної діяльності. – К.: Вид. центр КНЕУ, 2002. – 45 с.
 11. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Дмитрук О.О. Екскурсійне обслуговування у структурі туристичного продукту – http://bses.in.ua/journals/2018/28_1_2018/37.pdf
 12. Нечаев М.П. Экскурсионная деятельность в образовательном процессе. – 2007.
 13. Омельченко Б.Ф. Дифференцированный подход к обслуживанию различных групп туристов и экскурсантов: Конспект лекций. – М., 1997.
 14. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. – К.: Кондор, 2004. – 166 с.
 15. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство. – К.: Кондор, 2004. – 240 с.

Допоміжна

16. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях // Новини турбізнесу. – 2006. – №14 (64). – С.10-11.
17. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях - 2 // Новини турбізнесу. – 2006. – №15 (65). – С.4-5.
18. Зорин І.В. Квартальнов В.А. Енциклопедія туризму: Справочник. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
19. Методические рекомендации по использованию элементов психологии в экскурсиях. – М., 1980.
20. Омельченко Б.Ф. Экскурсионное общение: Познание, воспитание, отдых / Б.Ф. Омельченко - М.: Наука, 1991.-120с.

21. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України №1282-IV від 18 листопада 2003 р.
22. Сичинава В.А. Использование литературных источников в экскурсионной работе. Методические рекомендации/ В. А. Сичинава. - М.: ЦРИБ "Турист", 1976. – 54 с.

14. Інформаційні ресурси інтернет

1. Про туризм : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
2. <http://tourlib.net>
3. <http://pidruchniki.ws>
4. <http://testosvit.com/pidruchniki>